

HAUGESUND KOMMUNE

Slik påvirker salg av barnehagebygg økonomien i barnehagene

Norske barnehager er blitt del av en internasjonal trend der salg og tilbakeleie av velferdseiendom med sikre offentlige leieinntekter tapper driften for midler. Bare **mellom 2019 og 2021 ble det solgt barnehagebygg i Norge for over 14,1 milliarder kroner.**¹ Eierne av barnehagene fikk milliardgevinster, mens barnehagene måtte inngå lange og dyre avtaler om å leie byggene tilbake. Dette kalles sale-leaseback-avtaler. Dersom det ikke tas grep er det mange kommuner som vil måtte finansiere de skyhøye husleiene i mange tiår framover. Avtalene er derimot svært lukrative for eierne. Derfor er det også grunn til å tro at enda flere offentlig finansierte barnehagebygg bli solgt til utenlandske selskap fremover, hvis ikke loven skjerpes.

Sale-leaseback er bare én av mange måter å tappe barnehagene for penger. Internfakturering, internlån, konsernbidrag og utbytte er andre eksempler. Midler kan også føres ut av barnehagene gjennom kunstig høy husleie til nærstående selskap. I dette notatet fokuserer vi på sale-leaseback, som er den nyeste metoden for å hente ut profitt fra offentlig finansierte barnehager.

Mange kommuner har i dag private barnehager med sale-leaseback-avtaler. I dette notatet ser vi på Haugesund kommune, som per i dag har fire slike barnehager, to hver fra henholdsvis Espira og FUS. Vi ser at disse barnehagene skiller seg negativt ut når det kommer til byggrelaterte kostnader.

Jevnt over er husleienivået i barnehager med sale-leaseback-avtaler vesentlig høyere enn i andre typer barnehager.² Mens snittet for private barnehager har ligget på rundt 6 prosent, har mange av sale-leaseback-barnehagene et husleienivå på mellom 10 og 15 prosent. En del har også såkalte triple-net-avtaler, som betyr at de i tillegg må betale for vedlikehold, reparasjoner etc.

Barnehager med høy husleie har lav bemanning. Når husleie og andre byggrelaterte kostnader eser ut, vil det nødvendigvis bli mindre å bruke på andre ting. Bemanning utgjør den desidert største kostnaden ved barnehagedrift, og er også den viktigste forutsetningen for kvalitet. Vi ser at de barnehagene med høye husleier og byggrelaterte kostnader over tid, har lavere bemanning og personalkostnader enn andre typer barnehager.

Det er hovedsakelig de fire største kjedene – Læringsverkstedet, FUS/Trygge barnehager, Norlandia og Espira – som så langt har benyttet seg av sale-leaseback. Tallene viser at det er store forskjeller mellom husleienivå som betales til utenlandske og/eller nærstående selskap, og andre typer eksterne eiere.³ I en rapport fra 2023, utarbeidet på oppdrag for Kunnskapsdepartementet, konkluderte dessuten revisjonsselskapet BDO med at det ikke finnes et velfungerende marked for leie av barnehageeiendom.⁴

I regjeringens forslag til endringer i barnehageloven, står det:

«NÅR BARNEHAGER INNGÅR HUSLEIAVTALER MED SVÆRT HØY HUSLEIE, GÅR DETTE PÅ BEKOSTNING AV MIDLER BARNEHAGEN KAN BRUKE PÅ DET PEDAGOGISKE TILBUDET.»

Høringsnotat, Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter, 1. sept. 2023, side 17-18.

TALLGRUNNLAG OG METODE

I notatet benyttes noen utvalgte nøkkeltall for å beskrive forskjeller blant de private barnehagene, spesielt knyttet til barnehager fra de fire store kommersielle kjedene med sale-leaseback-avtaler.

Dersom ikke annet er spesifisert er alle regnskapstall hentet fra resultatregnskapet for private barnehager, som er innrapportert til Utdanningsdirektoratet. Tallene vi har benyttet er fra 2022, som er det siste tilgjengelige tallgrunnlaget. Utregningene er gjort av For velferdsstaten. Både tallgrunnlag og utregninger kan videresendes ved forespørsel. For ytterligere informasjon, se For velferdsstatens nettsider:

<https://velferdsstaten.no/2023/06/14/notatserie-tallgrunnlag-og-metode/>

¹ Finansavisen, 19.12.21: https://www.finansavisen.no/nyheter/naeringseiendom/2021/12/19/7791458/har-solgt-barnehageeiendommer-for-14-1-milliarder?zephyr_sso_ott=mqFLdy

² Fagbladet, 21.2.24: <https://fagbladet.no/nyheter/desse-barnehagane-brukar-mykje-meir-pa-husleige-enn-andre-slik-skjer-det-6.91.1027078.1a85deb551>

³ Fagbladet, 21.2.24: <https://fagbladet.no/nyheter/desse-barnehagane-brukar-mykje-meir-pa-husleige-enn-andre-slik-skjer-det-6.91.1027078.1a85deb551>

⁴ BDO for Kunnskapsdepartementet, *Finansiering og regulering av private barnehagers eiendomskostnader 2016-2021*, 25. september 2023.

EIERSKIFTER OG NAVNEBYTTER VANSKELIGGJØR OVERSIKT

Siden Læringsverkstedet og FUS/Trygge barnehager solgte sine barnehager i 2020/21 til svenske SBB, har selskapet skiftet både navn og eier. SBB samlet først barnehagene i selskapet EduCo (SBB EduCo), før de i 2022 solgte en minoritetsandel til kanadiske Brookfield. Brookfield lyktes i slutten av 2023 å bli majoritetseier i EduCo, som resulterte i navnebytte til **Nordiqus**.

Verken eierskifter eller navnebytter er uvanlig og skjer av mange årsaker. Det er uansett et faktum at det vanskeliggjør informasjonsarbeid og skoloring. Både SBB og Brookfield er kontroversielle eiere⁵, men navnebyttet og «rebrandingen» skjuler nå deres tilknytning til sale-leaseback.

EIENDOMSSALG - BEGREPER

Sale-leaseback: Sale-leaseback innebærer i denne sammenheng at et barnehagebygg blir solgt med en avtale om tilbakeleie. At transaksjonen innebærer langvarig avtale om tilbakeleie, bidrar til å øke salgsprisen. Det er fordi prisen baserer seg på fremtidige leieinntekter fra barnehagene, i form av varige og sikre kontantstrømmer fra offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Triple-net: Mange av sale-leaseback-barnehagene er i tillegg bundet til såkalte triple-net-avtaler. Dette gjelder iallfall barnehager fra Læringsverkstedet og Norlandia. Triple-net innebærer at leietaker i tillegg til husleie, må stå for utgifter som for eksempel vedlikehold og reparasjoner.

DE FIRE STORE BARNEHAGEKJEDENE – FINNER NYE VEIER TIL PROFITT OG VOKSER MEST

Læringsverkstedet, FUS/Trygge Barnehager, Norlandia og Espira er landets største private barnehageaktører. Disse kjedene har til sammen solgt flere hundre barnehagebygg med sale-leaseback-avtaler. Disse har et husleienivå som langt overstiger gjennomsnittet for private barnehager. Selv om et mindretall barnehager fra andre mindre kjeder er solgt med sale-leaseback-avtaler, er denne utviklingen per i dag hovedsakelig knyttet til disse fire aktørene. Det er også disse kjedene som vokser mest, og som vil ha et flertall av de private barnehagene allerede i 2029 dersom samme utvikling fortsetter.⁶

En sammenheng mellom høy lønnsomhet og lav bemanning hos de store kjedene er blitt påvist i en rapport fra 2021.⁷ Innføringen av bemanningsnormen i 2018/2019 reduserte lønnsomheten og tvang kjedene til å øke bemanningen til et minstenivå. Men ifølge Utdanningsdirektoratet har kjedene fremdeles lavere personalkostnader, færre barnehagelærere og færrest barne- og ungdomsarbeidere sammenliknet med andre typer barnehager.⁸

Oppsummert bruker kjedene minst på det som har mest å si for kvaliteten og for barn og ansatte - bemanning og personalkostnader. De har samtidig unødvendig høye byggrelaterte kostnader.

HVEM ER EIERNE?

Læringsverkstedet: Sundby-familien

Læringsverkstedet er landets største barnehagekjede, som består av **253 barnehager**. Kjeden ble startet og eies av ekteparet Hans Jacob og Randi Sundby. De er på bladet Kapitals liste over landets rikeste, og flyttet i 2022 til Sveits. Ekteparet driver også 300 barnehager/skoler internasjonalt under merkevarnavnet Dibber.

FUS: Sævareid/Aase-familien

FUS er Norges nest største barnehagekjede med sine **183 barnehager**. Kjeden ble startet av Eli Sævareid og Sigurd Aase, som også er på Kapitals liste over landets rikeste personer. Også barna Urd, Gaute og Eystein er med på eiersiden. Sistnevnte flyttet i 2022 til Sveits med deler av milliardformuen opparbeidet gjennom barnehagedriften.

Norlandia/Kidsa: Adolfsen-brødrene

Kristian og Roger Adolfsen driver per i dag **121 barnehager** i Norge under Norlandia-paraplyen. Norlandia driver også barnehager i flere europeiske land, inkludert Sverige og Finland, og har i tillegg virksomhet innen eldreomsorg, BPA og asyl. Også Adolfsen-brødrene er å finne på Kapitals liste over landets rikeste personer.

Espira: AcadeMedia AB

Espira ble startet opp av Einar Magne Jansen i 1992, men eies i dag av det svenske børsnoterte selskapet AcadeMedia AB. Kjeden teller i dag **107 barnehager**. AcadeMedia er Sveriges største skoleselskap, og er en kontroversiell aktør. Største aksjeeiere i AcadeMedia inkluderer flere investeringsselskaper og -fond.

⁵ Se for eksempel «Kindergarten landlord», en rapport skrevet av Centre for International Corporate Tax and Research (CICTAR) i samarbeid med For velferdsstaten: <https://velferdsstaten.no/2024/02/28/rapport-kindergarten-landlord/>

⁶ Lunder T.E., Telemarksforskning, *En barnehagesektor i endring, Hvilken betydning har framveksten av barnehagekjedene?*, TF-notat nr. 20/2019: <https://www.telemarksforskning.no/publikasjoner/en-barnehagesektor-i-endring/3454/>

⁷ Utdanningsnytt, 27.9.21: <https://www.utdanningsnytt.no/private-barnehager-okonomi/ny-analyse-av-private-barnehagerstorkonsernene-valgte-hoye-overskudd-fremfor-bemanning/297252>

⁸ Utdanningsdirektoratet, *Private barnehager – ikke en og samme ting*: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/private-barnehager-ikke-en-og-samme-ting/>

Husleie og byggrelaterte kostnader – kjedene har betydelig større kostnader

Når det kommer til husleie, har det nasjonale snittet for private barnehager ligget på rundt 6 prosent. Oslo, kommunen der det er dyrest å leie, har et snitt på 7 prosent, ifølge en beregning utført av Fagbladet.⁹

Tabell 1 viser husleie, regnet som prosent av driftsinntekt, for Haugesund kommunes ordinære private barnehager. **Oversikten viser at det er kjedebarnhagene som har de klart høyeste utgiftene til husleie. Av barnehagene som har 10 prosent eller mer i husleie, er alle fra Espira eller FUS. De fire barnehagene med høyest husleie er alle tilknyttet sale-leaseback-avtaler (markert i grått).**

Espira Skåredalen barnehage står oppført med husleie på hele 26 prosent. Det betyr at over 1 av 4 kroner i denne barnehagen går til å betale husleie til selskapet som står oppført som eier av eiendommen - Kinland Property III AS. Kinland var tidligere eid av det australske investeringsfondet Whitehelm Capital, men har nå tyske eiere, etter at det ble kjøpt opp av investeringsselskapet Patrizia AG høsten 2021. Patrizia AG kontrolleres av den tyske eiendomsmilliardæren Wolfgang Egger.¹⁰

Tabell 1

Barnehage	Husleie
Espira Skåredalen barnehage	26 %
Haugesund International Preschool Fus AS	13 %
Espira Bjørgene barnehage	13 %
Rossabø Fus aktivitetsbarnehage AS	12 %
Presthaug Fus barnehage	11 %
Skåre Fus barnehage AS	10 %
Vassbrekke Fus kulturbarnehage AS	9 %
Haugaland idrettsbarnehage AS	7 %
Udland Fus barnehage AS	5 %
Lønneberget Barnehagen	5 %
Nbu's bondegårdsbarnehage	4 %
Små barnehager Sentrum AS	1 %
Espira Bråsteintunet barnehage	0
Anna Nilssens Minne barnehage	0
Kvala barnehage AS	0
Kyvikdalen barnehage SA	0
Sammen Vardafjell barnehage	0
Amanda barnehage SA	0
Rufus friluftsbarnhage SA	0
Grutle barnehage	0
Steinsfjellet barnehage SA	0
Fjellstemmen barnehage	0
Villduen barnehage SA	0
Stiftelsen Soria Moria steinerbarnehage	0
Gard barnehage SA	0

I høringsnotatet til Støre-regjeringens forslag til endringer i barnehageloven, står det:

«Husleie er en kostnad som barnehagen kan dekke selv om den går med underskudd. Tilfellene der barnehagene selger eiendom for deretter å leie tilbake, er dermed en kilde til økt og mer stabilt uttak av verdier. Fordi barnehagedrift er en næring som har forutsigbare inntektskilder med garanterte offentlige tilskudd og foreldrebetaling, har eiere av barnehagebygg kunnet inngå langsiktige avtaler om relativt høy husleie, med lav risiko. Dette har blant annet ført til at barnehager har blitt et investeringsobjekt for kommersielle interesser, og at stadig flere norske barnehagebygg eies av utenlandske eiere og av utenlandske fond. (...) **Når barnehager inngår husleieavtaler med svært høy husleie, går dette på bekostning av midler barnehagen kan bruke på det pedagogiske tilbudet.**»

Høringsnotat, Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter, 1. sept. 2023, side 17-18.

⁹ Fagbladet, 21.2.24: <https://fagbladet.no/nyheter/desse-barnehagane-brukar-mykje-meir-pa-husleige-enn-andre-slik-skjer-det-6.91.1027078.1a85deb551>

¹⁰ Fagbladet, 4.3.22: <https://fagbladet.no/nyheter/fikk-offentlig-stotte-for-a-bygge-barnehager-na-har-eierne-tjent-milliarder-pa-a-selge-bygningene-til-utlandet-6.91.853848.f0c6ba6d8c>

Dersom vi utvider og ser på husleie pluss andre byggregrelaterte kostnader som finanskostnader og avskrivninger, er bildet fremdeles det samme - kjedene troner klart i toppen (tabell 2). **Av barnehagene som har 10 prosent eller mer i byggregrelaterte kostnader, er 7 av 8 fra de fire store kommersielle kjedene. Og aller øverst finner vi de fire barnehagene med sale-leaseback-avtaler.**

Tabell 2

Barnehage	Byggkostnader
Espira Skåredalen barnehage	28 %
Espira Bjørgene barnehage	17 %
Haugesund International Preschool Fus AS	13 %
Rossabø Fus aktivitetsbarnehage AS	12 %
Espira Bråsteintunet barnehage	12 %
Små barnehager Sentrum AS	11 %
Presthaug Fus barnehage	11 %
Skåre Fus barnehage AS	10 %
Vassbrekke Fus kulturbarnehage AS	9 %
Haugaland idrettsbarnehage AS	7 %
Lønneberget Barnehagen	6 %
Anna Nilssens Minne barnehage	5 %
Udland Fus barnehage AS	5 %
Kvala barnehage AS	5 %
Kyvikdalen barnehage SA	5 %
Sammen Vardafjell barnehage	5 %
Nbu's bondegårdsbarnehage	4 %
Amanda barnehage SA	4 %
Rufus friluftsbarnhage SA	4 %
Grutle barnehage	4 %
Steinsfjellet barnehage SA	3 %
Fjellstemmen barnehage	2 %
Villduen barnehage SA	2 %
Stiftelsen Soria Moria steinerbarnehage	1 %
Gard barnehage SA	1 %

Personalkostnader

Fordi bemanning er kjernen i barnehagevirksomhet, er personalkostnader den desidert største kostnaden ved barnehagedrift. Personalkostnader i kommunale barnehager er i gjennomsnitt 80 prosent av totale kostnader. De private barnehagenes inntekt er «fast» og alle barnehager har overordnet sett samme økonomiske utgangspunkt (se boks om stykkprisfinansiering). **Ifølge Utdanningsdirektoratet utpeker særlig de store kjedene seg med lave personalkostnader.**¹¹ Overordnet sett betyr lavere personalkostnader dårligere vilkår for kvalitet. For eksempel gjennom færre antall ansatte, færre ansatte med formell kompetanse, og/eller dårligere lønns- og pensjonsvilkår for de ansatte.

Tabell 3 viser andel personalkostnader i de private barnehagene i Haugesund kommune. Her er de store kjedene blant dem med lavest personalkostnader. Dette stemmer altså med tendensen nasjonalt. Av de barnehagene som har personalkostnader under snittet på 80 prosent, er 6 av 7 fra Espira eller FUS. Av barnehagene med personalkostnader på snittet eller over, finner vi bare tre barnehager fra kjedene (av totalt 18).

Tabell 3

Barnehage	Personalkostnader
Små barnehager Sentrum AS	68 %
Haugesund International Preschool Fus AS	72 %
Skåre Fus barnehage AS	75 %
Rossabø Fus aktivitetsbarnehage AS	76 %
Presthaug Fus barnehage	76 %
Espira Bråsteintunet barnehage	77 %
Espira Bjørgene barnehage	79 %
Espira Skåredalen barnehage	80 %
Kyvikdalen barnehage SA	83 %
Kvala barnehage AS	83 %
Amanda barnehage SA	83 %
Haugaland idrettsbarnehage AS	84 %
Anna Nilssens Minne barnehage	84 %
Vassbrekke Fus kulturbarnehage AS	85 %
Sammen Vardafjell barnehage	86 %
Gard barnehage SA	86 %
Rufus friluftsbarnhage SA	87 %
Nbu's bondegårdsbarnehage	87 %
Stiftelsen Soria Moria steinerbarnehage	88 %
Villduen barnehage SA	88 %
Fjellstemmen barnehage	88 %
Grutle barnehage	88 %
Lønneberget Barnehagen	90 %
Udland Fus barnehage AS	91 %
Steinsfjellet barnehage SA	93 %

STYKKPRISFINANSIERING

Kommunene gir driftstilskudd til private barnehager per heltidsplass, med ulike satser for små (0-2 år) og store (3-6 år) barn. Driftstilskuddet beregnes ut fra gjennomsnittlige driftsutgifter per heltidsplass i kommunale barnehager, kalt kommunal stykkpris. Grunnlaget er kommuneregnskapet to år før tilskuddsåret. De private barnehagene får i tillegg egne påslag for blant annet administrasjons- og pensjonsutgifter.

DEN STØRSTE KOSTNADEN ER DEN VIKTIGSTE

Personalkostnader er den desidert største kostnaden ved barnehagedrift. Dette er grunnet tjenestens arbeidsintensive natur. Personalkostnader ligger på rundt 80 prosent. Jo lavere personalkostnader, jo dårligere vilkår for kvalitet.

¹¹ Utdanningsdirektoratet, *Private barnehager – ikke en og samme ting*: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/private-barnehager-ikke-en-og-samme-ting/>

Bemanning

Tabell 4 viser bemanningstettheten – antall barn per ansatt - for de ordinære private barnehagene i Haugesund i 2022. **6,0 er minstekravet** (se boks om bemanningsnormen under). **6 av 9 barnehager som har lavest mulig bemanning (6.0) er fra de store kjedene (i dette tilfellet FUS og Espira).** Av barnehager som har 5,8 eller bedre i bemanning, er det bare en kjedebarnhage - Espira Skåredalen barnehage.

Tabell 4

Barnehage	Antall barn Per ansatt
Haugesund International Preschool Fus AS	6,0
Skåre Fus barnehage AS	6,0
Rossabø Fus aktivitetsbarnehage AS	6,0
Anna Nilssens Minne barnehage	6,0
Vassbrekke Fus kulturbarnehage AS	6,0
Gard barnehage SA	6,0
Rufus friluftsbarnhage SA	6,0
Lønneberget Barnehagen	6,0
Udland Fus barnehage AS	6,0
Små barnehager Sentrum AS	5,9
Presthaug Fus barnehage	5,9
Espira Bråsteintunet barnehage	5,9
Espira Bjørgene barnehage	5,9
Kvala barnehage AS	5,9
Amanda barnehage SA	5,9
Nbu's bondegårdsbarnehage	5,9
Stiftelsen Soria Moria steinerbarnehage	5,9
Fjellstemmen barnehage	5,9
Espira Skåredalen barnehage	5,8
Steinsfjellet barnehage SA	5,8
Haugaland idrettsbarnehage AS	5,5
Sammen Vardafjell barnehage	5,4
Villduen barnehage SA	5,4
Kyvikdalen barnehage SA	5,3
Grutle barnehage	4,4

SNITT, BARN PER ANSATT

Haugesund	Hele landet
Kommunalt: 5,9	Kommunalt: 5,6
Privat: 5,8	Privat: 5,8

SNITT, BARN PER BARNEHAGELÆRER

Haugesund	Hele landet
Kommunalt: 12,5	Kommunalt: 13,2
Privat: 13,5	Privat: 13,5

BEMANNING ER VIKTIGST

Bemanning er en av de viktigste strukturelle faktorene og forutsetningene for høy kvalitet i barnehagen. For nøkkeltall på bemanning er det viktig å huske på at **jo lavere tallet er, jo bedre er bemanningen**. Dette er fordi bemanningstettheten måles i antall barn per ansatt.

LITEN FORSKJELL PÅ PAPIRET - STOR FORSKJELL I PRAKSIS

Et par desimaler i forskjell på bemanning kan virke lite på papiret, men i praksis kan dette utgjøre en vesentlig forskjell i reell bemanning ute i barnehagene.

BEMANNINGSNORMEN

Bemanningsnormen ble innført i 2018/2019. Normen sier at det skal være maks 6 barn per ansatt for store barn, og maks 3 barn per ansatt for små barn. Normen regnes i tall, der minstekravet er 6,0. **Jo lavere tall, desto bedre bemanning.**

Mange tror normen sikrer tilstrekkelig bemanning, men den er i realiteten kun et minstekrav. Normen har dessuten en rekke svakheter, som tilsier at den reelle bemanningen er dårligere enn tallene viser. For eksempel gjelder normen ikke per avdeling og den gjelder ikke hele åpningstiden. Normen tar heller ikke høyde for tid de ansatte er borte fra avdelingen i løpet av dagen, som for eksempel pauser, møter, plantid etc.

Tabell 5 viser antall barn per barnehagelærer for Haugesunds private ordinære barnehager. Som boksen på forrige side viser, er det kommunale snittet på 12,5 barn per barnehagelærer. **Ingen av kjedebarnhagene har bedre barnehagelærertetthet enn det kommunale snittet, og kun én kjedebarnhage har bedre barnehagelærertetthet enn det private snittet på 13,5 barn per barnehagelærer.**

Tabell 5

Barnehage	Pedagogtetthet
Espira Bråsteintunet barnehage	16,3
Sammen Vardafjell barnehage	16,3
Udland Fus barnehage AS	15,6
Espira Bjørgene barnehage	15,6
Lønneberget Barnehagen	15,0
Stiftelsen Soria Moria steinerbarnehage	14,9
Skåre Fus barnehage AS	14,6
Presthaug Fus barnehage	14,0
Rufus friluftsbarnhage SA	13,9
Amanda barnehage SA	13,8
Espira Skåredalen barnehage	13,8
Rossabø Fus aktivitetsbarnehage AS	13,7
Fjellstemmen barnehage	13,5
Steinsfjellet barnehage SA	13,5
Gard barnehage SA	13,4
Haugesund International Preschool Fus AS	13,0
Vassbrekke Fus kulturbarnehage AS	13,0
Små barnehager Sentrum AS	13,0
Anna Nilssens Minne barnehage	12,9
Haugaland idrettsbarnehage AS	12,9
Kyvikdalen barnehage SA	12,9
Kvala barnehage AS	12,2
Nbu's bondegårdsbarnehage	12,0
Villduen barnehage SA	11,0
Grutle barnehage	9,2

MANGEL PÅ BARNEHAGELÆRERE

I Norge er det mangel på barnehagelærere mange steder. Av den grunn kan det argumenteres at dette nøkkeltallet har begrenset verdi i denne sammenhengen, fordi dårlige tall kan reflektere andre faktorer enn økonomiske prioriteringer. Likevel er mønsteret for kjedene tydelig også her, og vi velger derfor å ta det med.

Flere kilder som peker mot en sammenheng mellom eiendomssalg, høy husleie og mindre midler til drift:

Center for International Corporate Tax Accountability and Research (CICTAR), *Kindergarten Landlord. Should Norwegian taxpayers finance profits for one of the world's largest asset managers?*, februar 2024.

(Hovedpoenger på norsk [her](#))

Thuve, M., BDO, *Finansiering og regulering av private barnehagers eiendomskostnader*, 20.3.2023.

NOU 2020: 13, *Private aktører i velferdsstaten – Velferdstjenesteutvalgets delutredning I og II om offentlig finansierte velferdstjenester*, desember 2020. Se f.eks. kap 24.4 og 27.5

Lunder T. E., Bjøru E.C., Telemarksforskning, *Kostnader i barnehagene 2022*, Rapport 806, 3.3.2024.

Kunnskapsdepartementet, *Høringsnotat, Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter*, september 2023. Se f.eks. kap. 2.2.7 og 13.

Denne informasjonen er sammenstilt av For velferdsstaten. Spørsmål knyttet til tallene og informasjonen kan rettes til rådgiver Elin Myrekrok Skrede:

E-post: elin.skrede@velferdsstaten.no

Telefon: 99 64 04 02

Nettadresse: www.velferdsstaten.no